

EF E L'assessor d'Angela Merkel per a afers europeus, Nikolaus Meyer-Landrut, al costat de la cancellera, en una reunió del G20 a Canes, el novembre

La relació telefònica més important entre Alemanya i França es produeix des de dues oficines entre dos homes sobris. L'una, situada al segon pis de la cancelleria a Berlín, és petita i humil. L'altra, que sembla el bastidor d'un film històric, és enorme, i és al primer pis del Palau de l'Elisi, a París.

A totes dues oficines, durant els últims mesos, aquests dos homes s'han trucat quasi cada dia. Tracten de temes com el salvament de l'eurozona o, més

Els homes de Merkozy

Nikolaus Meyer-Landrut i Xavier Musca són els homes que aconsellen la cancellera alemanya i el president francès en la crisi de l'euro. Es mouen entre dos mons.

de l'any passat.

recentment, el rebombori dels mercats i la possible arribada de la calma. Aquest temps, s'han conegut més, i sobretot han après a confiar l'un en l'altre. I això era important per a Europa. Públicament, però, eren Angela Merkel i Nicolas Sarkozy que fixaven el rumb. Es van fondre en *Merkozy*, el peculiar líder d'Europa. Però tots dos tenien dos països per liderar, no podien parlar cada dia sobre la situació de la seva moneda comuna. Per això, enlloc d'ells, Nikolaus Meyer-Landrut i Xavier Musca eren els dos interlocutors que es tru-

caven sovint. Ells dos són els homes de Merkozy per a l'euro. Poques persones els coneixen, i tots dos volen que continuï essent així.

No apareixen a l'escena pública. Allò que han de fer, ho fan millor si ningú no els observa. La base de la cooperació és que, de les seves converses, no en surti res a l'exterior. L'alemany Nikolaus Meyer-Landrut és el cap del Departament Europeu de la cancelleria, el conseller més important d'Angela Merkel quant a política europea. Abans d'això ja havia estat, durant molts anys, responsable de les polítiques europees al Ministeri d'Afers Estrangers. De fet, el seu oncle Andreas Meyer-Landrut ja era un diplomàtic. Afegim-hi encara que la guanyadora d'Eurovisió, Lena, és la filla del seu cosí.

Xavier Musca, el francès, és el secretari general de l'Elisi. Ell és el millor conseller del president en qüestions econòmiques. Es podria dir que és més influent que no el ministre d'Economia. Sarkozy el coneix des del 1979, havien estudiat plegats. Musca ve d'un poble de Còrsega, Vico, com la primera dona del president. Musca va fer de testimoni al seu casament i a l'Elisi és dels pocs que el tracten de tu. L'oficina de Xavier Musca és molt tranquil·la. Només un rellotge de paret hi fa tic-tac, i prou.

A fora, els mercats financers s'esvaloten, la política brama i Musca és a l'ull de la tempesta. Només de tant en tant hi entra una assistenta amb una nota plegada a la mà. L'oficina del palau de l'Elisi és enorme –cinc metres d'alçada–, just al costat de l'oficina del president. Tot això que hi ha aquí narra històries de poder, de reis i de grandesa imperial; els mobles, el mirall, les pintures a l'estil de segles passats...

Justament és amb el poder, amb el qual la política, ara per ara, té un problema. No saben si encara els queda gaire poder. Musca és un expert en finances i entén perfectament què fa que un inversor de Singapur vengui els seus bons italians. Però la tasca de la política no és tan sols saber perfectament com funcionen els mercats, sinó també aconseguir que l'inversor de Singapur en torni a comprar. I això ja és molt més complicat.

Musca i Meyer-Landrut proven de resoldre aquest problema des de fa

mesos. I ha estat en la crisi quan, tant els alemanys com els francesos, han tornat a descobrir les seves diferències pel que fa a la visió dels problemes i les solucions. Els francesos veien que s'acostava una catàstrofe a tota la zona euro, el perill d'un contagi incontrolable. Veien un incendi i volien avisar els bombers, el Banc Central Europeu, perquè apagués el foc amb diner nou al sistema. Com a alternativa creien en els eurobons, emprèstits conjunts dels països de la zona euro.

Els alemanys, amb aquestes dues idees no en tenien ni per començar. Tots els països haurien eixugat els deutes en solitari, i això ells no ho volien. Per a ells, el risc de contagi era menor que per als francesos. Volien lluitar contra les bases de la crisi i creien que l'eurozona només guanyaria confiança si els països deixaven d'estirar més el braç que la màniga. Els francesos es van sorprendre que els alemanys, davant d'una casa en flames, volguessin discutir per què aquell tipus de construcció feia la casa tan inflamable. I els alemanys es defensaven contra les propostes dels francesos dient que, d'aquesta manera, només solucionarien la crisi de portes enfora i afeblirien la zona euro.

Les converses entre Musca i Meyer-Landrut giren entorn d'aquestes qüestions. No us ho heu pas d'imaginar com un estira-i-arrotonsa interminable. Tots dos intenten sovint explicar la posició pròpia a l'altre.

Tant Meyer-Landrut com Musca tenen 51 anys. L'un ha fet carrera diplomàtica a Alemanya i l'altre ha estudiat a les universitats d'elit Sciences Po i ENA. Tots dos traspuen la correcció que caracteritza els bons funcionaris. Són molt més semblants entre si que no pas els seus líders, i els resulta més fàcil d'arribar a una posició comuna.

El comportament d'Angela Merkel i Nicolas Sarkozy és molt més enigmàtic. Al principi no es coneixien gaire, i la seva relació era més aviat complicada. Ella, l'alemanya eixuta i cautelosa. Ell, el francès apassionat i hiperactiu. A ella no li agradava el posat d'ell, ni que la toqués quan parlaven. Ell no entenia aquella actitud vacil·lant, no entenia Alemanya ni l'interessava. El seu model eren els Estats Units.

Els alemanys havien deixat el lideratge d'Europa a França, però els papers han canviat

Aquesta parella tan desigual ha estat condemnada a cooperar durant aquests darrers tres anys. A mesura que passava el temps, alguna cosa va anar canviant en l'actitud de tots dos. Van trobat una manera de tractar l'un amb l'altre, i només havia canviat un fet: que deien què els passava pel cap, què volien, què podien acceptar i què no. Durant aquelles converses van descobrir que ni a l'un ni a l'altre no els agrada de parlar amb embuts.

Això ha caracteritzat la relació franco-alemanya durant la crisi de l'euro: en el punt de l'amistat formal no hi ha lloc per a fórmules de cortesia, perquè el món, allà fora, gira massa de pressa. I, al bell mig, hi ha Musca i Meyer-Landrut. Entre ells no parlen com diplomàtics, sinó com dues persones que, en dues capitals diferents, treballen en els mateixos assumptes i intenten comprendre què passa al món i als mercats. Com està la situació ara? Com la solucionem? Tens cap idea? Entre ells parlen en francès. Meyer-Landrut parla un francès fluid. La seva dona és francesa, el títol del seu doctorat era "França i la unitat alemanya". Això l'ajuda a comprendre millor el seu company, i així es poden entendre subtils que en anglès es perdrien. Es pot dir que Meyer-Landrut entén els francesos. A França es diu de Musca que és l'home més "alemany" de Sarkozy.

Tots dos són traductors de dues cultures molt diferents. Per una banda, hi ha França amb el seu president, que realment és un rei electe que pot decidir tan ràpidament com vulgui, sense que el govern ni els diputats ni els jutjats li posin entrebanes. I a l'altra banda hi ha Alemanya, amb la cancellera que governa amb una coalició molt complicada, amb un poderós parlament i un tribunal constitucional obstinat. No únicament el sistema polític separa els països, també el seu comportament vers els deutes estatals.

Els francesos van impulsar un creixement econòmic a partir de l'endeutament. Els alemanys també es van endeutar, però ells volien que el país es quedés al marge de l'economia. Van inventar la paraula *Ordnungspolitik*, 'política reguladora'. Una paraula que Xavier Musca pot pronunciar en alemany. Ell és considerat un polític ortodox en qüestions econòmiques, és partidari que un país tingui els pressupostos ben lligats.

Quan Sarkozy, fa tres anys, li va concedir la condecoració de la Legió d'Honor, va dir a Musca: "Quan Merkel em vegi, es posarà nerviosa. Quan et veu a tu, es tranquil·litza." Això era una broma, però va resultar ser veritat. Així que Sarkozy entrà al govern, el maig del 2007, en primer lloc, va implantar la tradició de *generar deute*. En aquell moment Musca ja ho va criticar.

Ell va ser la força motriu quan, després de l'eclosió de la crisi de l'euro, França va aprovar dos paquets d'estalvi. Això va fer veure als alemanys que a França alguna cosa es movia. La posició de Musca a l'Elisi és una mica més alta que la de Meyer-Landrut a la cancelleria. L'equivalent alemany de Musca seria el ministre de la Cancelleria, Ronald Pofalla. L'oficina de Meyer-Landrut a l'ala nord de la cancelleria no té res de significatiu, al contrari que la de Xavier Musca. I tampoc no és gaire gran. És tan sols un espai per a treballar.

El comportament dels alemanys és més aviat de segon pla, no volen captar tota l'atenció. Fins a la República Federal d'Alemanya això havia estat així. En èpoques passades, els alemanys havien deixat el lideratge d'Europa als francesos. Si més no, cap enfora, per motius històrics. Abans, Meyer-Landrut també creia que els alemanys, a l'àmbit europeu, s'havien de mantenir reservats. Va canviar d'idea.

El repartiment de papers ha canviat, si tenim en compte la base de l'estat del benestar alemany. Els alemanys s'han adonat que han de liderar. Representen les seves posicions amb una fermesa creixent. Aquest fet no va ser fàcil d'acceptar per als francesos. Però Sarkozy va decidir de ser tan hàbil com va poder, es va lligar a Angela Merkel, va lluitar amb ella per la

L'actual secretari general de la Presidència de

disciplina pressupostària i va declarar que el *model alemany* era l'exemple que s'havia de seguir. A Alemanya també es va moure alguna cosa. Els alemanys es van deixar convèncer que no hi podia haver cap moneda comuna si els països no prenen acords més compromesos en qüestions d'economia política. Quant a la disputa pel Banc Central Europeu, Merkel i Sarkozy van trobar una fórmula màgica. "El BCE és independent." Cap

França, Xavier Musca (a l'esquerra), juntament amb el director general del grup francès BNP Paribas, Baudouin Prot, en una imatge del 2008.

dels dos ja no dona ordres, públicament, al BCE. Això permet a Merkel d'acceptar decisions que oficialment no ha aprovat.

Perquè el BCE, com més va, té un comportament més semblant al dels bombers que volien Xavier Musca i els francesos. Poc abans de Nadal va proporcionar als bancs, que ja quasi no es prestaven diners entre ells, gairebé mig bilió de diner nou. Amb aquestes emissions havien de comprar bons

estats. No és exactament com si el BCE mateix comprés els bons, però s'hi assembla. La decisió va suscitar més esperances als mercats que no pas totes les reunions entre Merkel i Sarkozy.

De fora estant, és cansat de seguir la lenta actuació de Merkel i Sarkozy contra la crisi. En canvi, de portes endins no hauria pogut ser més ràpida. Alemanya i França havien de negociar com podien tornar a interpretar els

tractats europeus. Cada dia havien de trobar una nova solució per a un nou problema. Per a l'acord de Brussel·les de principi de desembre només va caldre anar pas a pas; trucades de Musca a Meyer-Landrut, i moltes reunions de Merkel i Sarkozy.

Ralf Neukirch
Mathieu von Rohr
© Der Spiegel

Traducció de Gemma Repiso